

Verklarende woordenlijst

Actief-stimulerende houding – opdracht 4 – DIM 4

Dit is de houding die je als begeleider aanneemt. Je zorgt voor een rijke en gevarieerde spelomgeving. Wat je hiervoor kan doen is: inspelen op de initiatieven van elk kind en kinderen aanzetten om verder te exploreren. Je vertrekt hierbij vanuit hun tempo en eigenheid. Je weet wat elk kind kan en waar het staat in zijn ontwikkeling. Je laat merken dat je elk kind belangrijk vindt, dat je echt geïnteresseerd bent in hun verhalen en belevenissen. Je laat ook merken dat je vertrouwen in ze hebt en gelooft in hun mogelijkheden. Zo kun je het aanbod van activiteiten en de pedagogische begeleiding afstemmen op elk kind.

Akoestiek – opdracht 3 – DIM 5

Hoe geluid overkomt in een ruimte. De akoestiek van een ruimte is goed als muziek of stemmen overal en zonder vervorming of weerkaatsing duidelijk hoorbaar zijn.

Betrokkenheid – opdracht 5 – DIM 4

Geboeid bezig zijn met iets. Mentaal zo intens bezig zijn dat je er 'helemaal door opgeslorpt wordt'.

Buggybooker – opdracht 43 – DIM 6

Uitleendienst voor buggy's. Als je met het openbaar vervoer of met de fiets naar de stad komt, hoef je geen buggy mee te nemen. In Brussel is Buggybooker in Muntpunt (aan het Muntplein). De buggy's staan er klaar voor een bezoek aan de stad, een wandeling met het gezin of een namiddagje shoppen in het centrum. De buggy's zijn geschikt voor kinderen van 1,5 tot 5 jaar.

Communicatiedrempel – opdracht 19 – DIM 6

Iets dat de communicatie moeilijk maakt of belemmert.

Communicatiestijl – opdracht 19 – DIM 6

Hoe iemand communiceert met anderen. Start iemand zelf een gesprek of wacht hij op een initiatief van anderen? Is hij vriendelijk of autoritair? Enthousiast of eerder bedachtzaam? Luistert hij naar de anderen of wil hij vooral zelf praten?

Contactinitiatief – opdracht 21 en 24 – DIM 4

Een initiatief is iets wat iemand uit zichzelf doet. Een initiatief om contact met iemand te maken is een contactinitiatief. Een contactinitiatief nemen doe je door iemand aan te kijken, door iemand 'aan te spreken' (met geluidjes, gebrabbel of woorden), te glimlachen naar iemand, naar iemand toe te komen... Sommige kinderen nemen contact op een heel duidelijke manier, bij andere kinderen kan dit veel minder duidelijk zijn. Het opmerken van een contactinitiatief is een vereiste voor een goed contact met kinderen.

Verklarende woordenlijst

Dagelijkse handeling

Hetzelfde als 'routine'.

Dimensie

Element, aspect. (hier) Meetbaar onderdeel van pedagogische kwaliteit. MeMoQ bespreekt 6 dimensies: 2 kindfactoren (Welbevinden en Betrokkenheid) en 4 organisatorische aspecten (Emotionele ondersteuning, Educatieve ondersteuning, Omgeving en Omgaan met gezinnen en diversiteit).

Dixit-spelkaarten – opdracht 11 – DIM 3

Dixit is een bordspel met kaarten die voor interpretatie vatbaar zijn. Op de kaarten staan mysterieuze tekeningen over droomachtige en boeiende werelden.

Empathie – opdracht 14 – DIM 4

Iemand heeft veel empathie als hij zich kan inleven in de gevoelens of de gedachtegang van iemand anders.

Ervaringsgebieden – opdracht 10 en 14 – DIM 5

Ontwikkelingsdomeinen.

Elke activiteit van jonge kinderen raakt verschillende ervaringsgebieden. Kinderen leren met hun hoofd, hart en handen. Ervaringsgebieden zijn met elkaar verweven en beïnvloeden elkaar.

De vier ervaringsgebieden in het Pedagogisch Raamwerk van MeMoQ zijn: 'Ik en de ander' (kinderen ontwikkelen hun identiteit), 'Lichaam en beweging' (het lichaam ontwikkelt zich), 'Communicatie en expressie' (kinderen leren zich uit te drukken), en het 'Verkennen van de wereld' (kinderen leren de wereld begrijpen).

Exploratie stimuleren

Kansen creëren voor kinderen om dingen te ontdekken.

Expressief – opdracht 15 – DIM 3

Met veel expressie, met veel uitdrukking, duidelijk.

Extraverte communicatiestijl – opdracht 19 – DIM 6

Communicatiestijl die open is, die naar buiten en naar de anderen gericht is (tegenovergestelde = introverte communicatiestijl). Iemand met een extraverte communicatiestijl maakt gemakkelijk contact met mensen en kan goed uit zijn woorden komen.

Fascinieren – opdracht 1 – DIM 4 en opdracht 14 – DIM 6

Zeer sterk boeien.

Verklarende woordenlijst

Geometrische figuren – opdracht 16 – DIM 5

Meetkundige figuren (driehoek, vierkant, cirkel, ovaal, ...).

Gezichtsveld – opdracht 14 – DIM 3

Het gebied dat je kan zien.

Huis van het Kind – opdracht 54 – DIM 6

Huis van het Kind Brussel is een samenwerking tussen verschillende organisaties (kinderdagverblijven, bibliotheken, consultatiebureaus, CAW's...) om gezinnen te helpen bij de opvoeding van kinderen.

Intenties – opdracht 19 en 18 – DIM 3

Bedoelingen (wat wil het kind doen?).

Interactie – opdracht 18 – DIM 3 en 4

Wisselwerking of contact tussen personen die op elkaar reageren.

Intonatie – opdracht 26 – DIM 4

Toonhoogte, omhoog en omlaag gaan van je stem tijdens het praten.

Intrinsieke motivatie – opdracht 26 – DIM 4

Motivatie die vanuit de persoon zelf komt. Als een persoon intrinsiek gemotiveerd is doet hij iets omdat hij het graag wil, niet omdat iemand anders dat wil.

Introverte communicatiestijl – opdracht 19 – DIM 6

Communicatiestijl die gesloten is, die naar binnen gekeerd is (tegenovergestelde = extraverte communicatiestijl).

Introverte kinderen – opdracht 15 – DIM 3

Kinderen die eerder gesloten zijn, een beetje verlegen.

Inventaris – opdracht 11 – DIM 5

Lijst, opsomming van voorwerpen.

Kazoo – opdracht 1 – DIM 4

Een muziekinstrumentje in de vorm van een pijpje. Als je erin neuriet, komt er geluid uit.

Kernkwadrant – opdracht 20 – DIM 6

Een model om de eigenschappen te beschrijven die bij een persoon horen. Het model is opgesteld door Daniel Ofman.

Verklarende woordenlijst

Keuzemogelijkheid – opdracht 21 – DIM 5

Mogelijkheid om te kiezen voor een van verschillende alternatieven.

Kriebelversje – opdracht 8 – DIM 3 en opdracht 26 – DIM 4

Speciaal soort rijmpje voor hele jonge kinderen. Aan het eind wordt diegene die luistert, gekieteld. Bijvoorbeeld: *'Er komt een muisje aangelopen, helemaal tot in baby's nekje gekropen'*, waarna je de baby in het nekje kriebelt. Deze en andere speelversjes voor baby's en jonge kinderen bestaan in alle culturen.

Looplijnen – opdracht 2 – DIM 5

Het looptraject dat volwassenen en de kinderen volgen om zich in de binnenruimte te verplaatsen.

Luisterbereidheid – opdracht 26 – DIM 6

Echt willen luisteren naar iemand.

Moodboard – opdracht 4 – DIM 5

Een collage op posterformaat die een bepaald sfeerbeeld geeft, bijvoorbeeld van een ideale binneninrichting. Dit kan op papier of digitaal (b.v. met Padlet, Pinterest, Picmonkey, Polyvore).

Non-verbale communicatie – opdracht 16 – DIM 4 en opdracht 21 – DIM 6

Communicatie zonder woorden. Communiceren door gebruik te maken van gebaren, mimiek, lichaamshouding, intonatie van de stem...

Ontwikkelingsniveau – opdracht 6 – DIM 5

Groei van een kind op een of meer ontwikkelingsdomeinen (sociaal-emotioneel, cognitief, motorisch, constructief en creatief).

Open materiaal – opdracht 4 – DIM 4

Materiaal dat niet als speelgoed gemaakt is. Maar kinderen kunnen er wel veilig mee spelen, bijvoorbeeld een kartonnen doos, een shampoo-flesje, een zakdoek, een houten lepel. Het is 'open materiaal' omdat de kinderen zelf kunnen bedenken wat ze ermee kunnen doen.

Overgang – opdracht 18 – DIM 5

Elk 'nieuw' moment in een dag (b.v. onthaal, vrij spel, activiteit) is een mini-overstap van het ene moment naar een ander moment. Grotere overstappen of transities zijn bijvoorbeeld de wenperiode bij een baby of peuter of de instap van een kleuter in een kleuterklas (kennismaking met een nieuwe omgeving).

Verklarende woordenlijst

Pamperbank – opdracht 43 – DIM 6

Verdeelpunt van luieroverschotten per maat. Een pakket van 25 stuks kost 1 euro voor gezinnen die deze hulp echt nodig hebben.

Pedagogisch documenteren – opdracht 29 en 30 – DIM 6

De pedagogische visie en praktijk zichtbaar en bespreekbaar maken in jullie kinderdagverblijf. Je gebruikt hiervoor foto's, observaties, werkstukken van kinderen, uitspraken,...

Preventieve gezinsondersteuning – opdracht 54 – DIM 6

Ondersteuning van gezinnen met kinderen op vlak van opvoeding, gezondheid en psychosociale ondersteuning om problemen te voorkomen.

Ritueel – opdracht 8 – DIM 3 en opdracht 18 en 22 – DIM 5

Een opeenvolging van handelingen in een bepaalde volgorde en op een bepaalde plaats. In de MeMosnaQs wordt hiermee bedoeld: de wijze waarop je een routine (zie verder) aankondigt en begeleidt. B.v. tijdens het opruimen een liedje zingen, voor het eten een versje opzeggen, voor het slapengaan eerst verzamelen op de mat, dan samen een boekje lezen en daarna in een treintje naar de slaapkamer gaan.

Routine – opdracht 20 – DIM 3 en opdracht 18 – DIM 5

Onderdeel van de dag dat elke dag opnieuw gebeurt, b.v. onthaalmoment, lunch, verluieren, naar bed gaan en slapen.

Sensitief-responsief zijn

De signalen van kinderen opvangen en proberen te lezen en begrijpen. En gepast op deze signalen te reageren zodat het kind zich begrepen voelt.

Spelimpuls – opdracht 1 – DIM 4

Een prikkel of stimulans die een kind zin geeft om (verder) te spelen.

Spelprikkel – opdracht 3 – DIM 4 en opdracht 8 – DIM 5

Hetzelfde als 'spelimpuls'.

Spelzone – opdracht 1, 5, 7, 8, 9, 10 en 12 – DIM 5 en opdracht 58 – DIM 6

Een afgebakende en ingerichte plek in de ruimte, gereserveerd voor een bepaald soort spel. Voorbeelden zijn: een keukenhoek, leesplekje,...

Verklarende woordenlijst

Time-out – opdracht 19 – DIM 3

Een manier om een kind en jezelf te kalmeren. Je haalt hem/haar even uit de situatie die het ongewenste gedrag heeft uitgelokt, zet je hem/haar op een rustige plek. Let hierbij wel op dat je het kind niet uit de leefruimte zet, dit kan het ongewenste gedrag vergroten. Time-out is steeds kort.

Time-out is pas te gebruiken vanaf 2.5 jaar.

Toegankelijk – opdracht 7 – DIM 5

(hier) Waar de kinderen gemakkelijk in of aan kunnen.

Waarheidsgetrouw – opdracht 15 DIM 6

Realistisch